

GBB Nieuwsbrief - Oktober 2018 Nr.67 *Bekijk deze email in uw browser*

**Groninger
Bodem Beweging**

LET OP

Ontwerpbesluit gaswinning 2018-2019: zienswijze tot en met 4 oktober

Minister Eric Wiebes van Economische Zaken en Klimaat heeft op 24 augustus 2018 het ontwerpbesluit voor de gaswinning voor het gasjaar 2018-2019 (1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019) gepubliceerd. De NAM mag (en moet) 19,4 miljard kuub winnen.

Tot en met 4 oktober kan een zienswijze worden ingediend. Het indienen van een zienswijze is belangrijk. Alleen degenen die een zienswijze hebben ingediend kunnen later tegen het definitieve besluit in beroep gaan.

Zo'n zienswijze kan ook op donderdag 4 oktober nog digitaal worden ingediend.
[Zie voor meer informatie](#)

Voorwoord van de voorzitter

Beste leden,

Het zijn weer eens drukke tijden: een wetsontwerp Instituut Mijnbouwschade, een nieuwe Mijnbouwwet, een versterking die met horten en stoten verloopt, wachtlijsten bij de schadeafhandeling, een ontwerpbesluit gaswinning, een toekomstplan voor Groningen en nog meer.

Het is lovenswaardig dat minister Eric Wiebes het probleem aan wil pakken en meters wil maken. Minder goed is dat hij daarbij net zo eigenzinnig te werk gaat als oud-minister Henk Kamp. Hij luistert te weinig naar de regio, in het bijzonder naar de maatschappelijke organisaties. Hij zet nieuw onderzoek uit waarmee gemaakte afspraken om worden gebogen.

En net als Henk Kamp plaatst hij toch veiligheid achter leveringszekerheid: pas als de vraag naar gas afneemt, draait hij de kraan verder dicht. Bepaald niet leuk is dat Eric Wiebes de zaken anders voorstelt dan ze zijn: 'Ik doe het samen met de regio', 'De veiligheid staat voorop' en 'De versterking wordt zo snel mogelijk opgestart'.

Uitspraken die in schril contrast staan met de werkelijkheid. Zo hebben EZK en NAM maanden voorbij laten gaan door onderling geen goede afspraken over de versterking te maken. De NCG kan nog steeds niet beginnen.

Aan de GBB om al deze zaken voor het voetlicht te brengen, met name bij de Tweede Kamerleden.

Jelle van der Knoop

Inhoud

Versterking: [Lees meer](#)

Tweede Kamer: [Lees meer](#)

Schade: [Lees meer](#)

Mijnbouw: [Lees meer](#)

Stop zoutwinning: [Lees meer](#)

Acties Rood!: [Lees meer](#)

Zojuist verschenen: [Lees meer](#)

Op de agenda: [Lees meer](#)

Colofon: [Lees meer](#)

Versterking

Verslag van Bestuurlijk Overleg van 20 september 2018

Of: hoe een minister een regio aan het lijntje houdt

Het was de bedoeling dat er in dit overleg knopen door werden gehakt over de voortgang van de versterking. Op tafel lagen belangrijke vragen zoals: wat is nu de lijst van 1500 meest kwetsbare woningen, wat doen we met de overige woningen in de batches die al zijn ingepland (1467, 1588, 1581, Heft in Eigen Hand, Eigen Initiatief), hoe wordt de financiering geregeld en wanneer kunnen we nu echt beginnen?

De belangrijkste tafeldames en -heren waren de ministers Eric Wiebes (EZK) en Kajsa Ollongren (BZK), voorts Anita Wouters (project-directeur-generaal Groningen Bovengronds van EZK), de Commissaris van de Koning René Paas, gedeputeerde Eelco Eikenaar, Anno Wietze Hiemstra (burgemeester van Appingedam), Anja Woortman (wethouder Midden-Groningen), Bé Schollema (wethouder Loppersum) en Johan Koopmans (directeur Provincie Groningen).

De tijdelijke NCG, Herman Sietsma, was als adviseur aanwezig.

Het was lang onzeker of de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad zouden worden uitgenodigd (als adviseur). Dit gebeurde uiteindelijk op 17 september toch nog. Een dag voor het overleg kregen we de stukken. GBB en Gasberaad konden weinig aan het overleg bijdragen. Hoofddiscussiepunt waren afspraken over de aanpak van de versterking die al waren uitonderhandeld tussen de ambtenaren van het Rijk en de bestuurders. Een paar punten stonden nog open. Daarover werd tijdens een schorsing beslist, waar GBB en Gasberaad niet bij waren.

Wat is de uitkomst? De afspraken tussen Rijk en provincie en gemeenten over de versterkingsaanpak zijn niet verkeerd maar hebben het karakter van intenties. Eerst moet alles nog in praktische zin worden uitgewerkt, wat ongetwijfeld weer leidt tot nieuwe onderhandelingen. Al met al kunnen we er nog weinig mee.

Uit het ingebrachte document van de NCG bleek verder dat er aan het advies van de Mijraad van begin juli in de praktijk allerlei haken en ogen zitten. Het model dat de NAM gebruikt om een lijst van meest kwetsbare woningen op te hoesten, blijkt te rammelen, is daarvoor eigenlijk niet geschikt en moet van een 'noodverband' (sic) worden voorzien. Verder - dat was ons al bekend - kan de NCG operationeel nog niet beginnen: er is nog niet voldaan aan een aantal financiële en organisatorische randvoorwaarden. Zo moet de NCG op dit moment nog voor elk besluit dat geld

kost, dit zelf uit verschillende potjes bij elkaar vechten, niet in de laatste plaats uit potjes van de NAM!

De GBB heeft dan ook gezegd het te betreuren dat er na de beloftes van de minister begin juli eigenlijk niets gebeurd is. De organisatie van de NCG heeft sedertdien weliswaar hard gewerkt maar EZK en NAM hebben het onderling nog niet geregeld.

Saillant was dat de gemaakte afspraken vertrouwelijk moesten blijven. Wij mochten ze niet publiekelijk van commentaar voorzien. De reden was dat Eric Wiebes eerst de Tweede Kamer wilde informeren. Dat vond hij wel zo netjes. Op dit moment heeft hij dit nog steeds niet gedaan. De Kamerleden die op 24 september bij ons in Groningen op bezoek kwamen, waren dan ook hogelijk verbaasd dat er afspraken waren gemaakt, die bestuurders en maatschappelijke organisaties al kenden, maar zij niet.

Al met al zijn er wel beslissingen genomen maar van een soort die nieuwe besluiten vergen waarover eerst weer moet worden gepraat.

Op de persconferentie na afloop zeiden de woordvoerders namens Rijk en regio: 'Er wordt nu zo snel mogelijk begonnen, maar we doen het wel zorgvuldig.' Zo kun je het natuurlijk ook zeggen.... Volgens Eric Wiebes is de werkelijkheid veranderd.

Ik denk dat dat wel meevalt. Of beter: tegenvalt.

Jelle van der Knoop

Tweede Kamer

Verslag van het werkbezoek van de Vaste Kamercommissie van EZK aan Groningen op 24 september

Het rondetafelgesprek over de versterkingsoperatie was in eerste instantie gepland op 28 juni 2018 in Den Haag. Een aantal partijen, waaronder de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad, weigerden toen naar de Tweede Kamer te komen. De belangrijkste besluiten waren immers reeds genomen en dus werd het mosterd na de maaltijd. Op voorstel van de GBB heeft de kamercommissie toen besloten om op 24 september naar Groningen te komen.

De agenda zou dan gezamenlijk worden opgesteld, ook met het Gasberaad. De GBB schreef de thema's uit waar het gesprek over zou moeten gaan.

Aan de orde kwamen gaswinning, versterking, schadeafhandeling, toekomst van Groningen en de aansturing van de organisatie in Groningen.

Het doel was de Tweede Kamerleden wederom meer inzicht geven in de situatie in Groningen. Hiertoe kwamen naast GBB en Gasberaad ook andere deskundigen aan het woord. In de pauze van het werkbezoek van de Kamercommissie kregen bewoners van Overschild de gelegenheid om de Tweede Kamerleden te laten zien hoe het hun dorp vergaat.

's Ochtends werd een film met videoboodschappen van 23 Groningers uit het aardbevingsgebied getoond. De film was op 19 september opgenomen, op het GBB-kantoor. De film maakte veel indruk en zette de toon voor de gesprekken daarna.

Het was een lange dag met veel informatie. De Kamerleden kwamen er achter dat het advies van de Mijnraad niet zo simpel uit te voeren is. Je kunt een computermodel nu eenmaal niet laten bepalen welk huis sterk of zwak is. Je zult de huizen zelf moeten inspecteren. Een andere verrassing voor de Tweede Kamerleden waren de afspraken die kennelijk waren gemaakt tussen minister en de regiobestuurders. De Kamerleden hadden graag gezien dat ze deze hadden gekregen vóór het werkbezoek.

De stapeling van de problemen waarmee de Kamerleden werden geconfronteerd moet de indruk hebben achtergelaten van een puinhoop. En dat is het ook: het beleid van de afgelopen zes jaar met betrekking tot de gaswinning en aardbevingsproblematiek heeft een smeulende puinhoop opgeleverd. Wachtlijsten van duizenden gedupeerden bij de schadeafhandeling en arbiter, een versterkingsoperatie die al 5 jaar niet echt op gang komt en van lieverlee maar weer wordt

afgebouwd, waardedaling van huizen waar nog steeds geen goede regeling voor is, ondanks rechterlijke uitspraken, onduidelijkheid over wie er nu wat beslist en wie het betaalt .... Agnes Mulder (CDA) gebruikte de term nachtmerrie. Voor veel mensen is dit een goede typering – maar dan wel een nachtmerrie die al jaren duurt!

We durven – helaas – niet op veel resultaat van deze dag te hopen maar toch moeten we er weer van uitgaan dat deze volksvertegenwoordigers zich in gaan zetten voor Groningen. Als GBB hebben we hen – onder andere – meegegeven dat de gaswinning nog sneller moet worden afgebouwd, dat het Rijk garant moet staan voor alle kosten van de afhandeling van schade en versterking – zonder kruideniersmentaliteit – en dat het fonds voor de toekomst van Groningen echt veel beter gevuld moet worden.

Hier zijn de getoonde videoboodschappen te zien: [hier de link naar de korte versie](#)
[Zie hier de link naar de lange versie](#)

Schade

”Oude schadegevallen” NAM

Iedereen met een openstaande schademelding van voor 31 maart 2017, 12.00 uur, heeft in de afgelopen maanden een aanbod van de NAM ontvangen. Zie www.nam.nl/6000/. De termijn om de zaak bij afwijzing van het aanbod aan te melden bij de Arbitrer Bodembeweging is verlengd geweest tot 1 september (voor aanbiedingen boven €25.000 hoefde dat niet, die gingen bij niet-acceptatie automatisch naar de Arbitrer Bodembeweging).

NAM heeft op 6 september – zoals beloofd – haar eindrapportage opgesteld. Deze is echter pas op 1 oktober gepubliceerd, tegelijk met een brief van minister Eric Wiebes aan de Tweede Kamer. De reden van deze vertraging lijkt helder. Van de 6.177 aanbiedingen zijn er 5.138 geaccepteerd (83%), en zijn er 938 (15%) afgewezen. Deze 938 zijn allen naar de Arbitrer Bodembeweging gestapt.

Belangrijkste redenen om af te wijzen was dat het bod als te laag werd beoordeeld in verhouding tot de schade dan wel dat de beoordeling ervan niet binnen de door de NAM gestelde termijn gedaan kon worden.

Zie hier de brief aan de Tweede Kamer (inclusief bijlage 5, zijnde het eindverslag van de NAM, en de bijlagen 2 tot en met 4, eveneens over de afhandeling door de NAM): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/01/kamerbrief-afhandeling-schade-door-gaswinning-in-groningen>

Commissie Waardedaling

Zoals eerder gemeld is de minister bezig met wetgeving om te komen tot instelling van een Instituut Mijnbouwschade (IM). Dit IM gaat straks alle vormen van schade vergoeding behandelen. Dus niet alleen de fysieke schade aan het huis (wat nu de TCMG doet), maar ook immateriële schade en alle vormen van vermogensschade. De waardedaling van de huizen is een vorm van vermogensschade.

De minister heeft op 21 september een Commissie Waardedaling ingesteld. Deze commissie gaat adviseren over een model dat geschikt is om de waardedaling vast te stellen.

Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/09/24/kabinet-benoemt-adviescommissie-waardedaling-woningen-aardbevingsgebied-groningen>

De commissie gaat het advies voor 1 januari 2019 uitbrengen. De commissie heeft inmiddels al aangekondigd “te komen praten” met de Stichting WAG en met de Groninger Bodem Beweging.

Mijnbouw

Ontwerpbesluit gaswinning 2018-2019

Minister Eric Wiebes van Economische Zaken en Klimaat heeft op 24 augustus 2018 het ontwerpbesluit voor de gaswinning voor het gasjaar 2018-2019 (1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019) gepubliceerd. De NAM mag (en moet) 19,4 miljard kuub winnen.

Zoals bekend had zijn ambtsvoorganger, Henk Kamp, op 30 september 2016 het besluit genomen de gaswinning voor 5 jaar vast te stellen (2016-2021) voor steeds maximaal 21,6 miljard kuub per jaar. Dat besluit is door de Raad van State vernietigd bij uitspraak van 15 november 2017. De minister kreeg van de Raad van State een jaar de tijd om een nieuw besluit te nemen, dus voor 15 november 2018. Als 'voorlopige voorziening' mag NAM tot die tijd volgens het vorige besluit van Henk Kamp winnen.

Nu ligt er alvast het ontwerpbesluit van Eric Wiebes. Niet voor 5 jaar, maar voor 1 jaar. Hij sluit daarin aan bij de nieuw beoogde systematiek: de NAM krijgt niet langer te horen hoeveel ze maximaal mag winnen, maar krijgt te horen hoeveel ze precies moet winnen (niet meer, niet minder). Voor het gasjaar 2018-2019 is dat dus 19,4 miljard kuub. Dat is ook precies het getal in het meerjaren 'basispad van het kabinet' dat de minister op 29 maart heeft gepubliceerd. Het pad waarlangs de gaswinning, in een aantal jaren, naar 0 in 2030 gaat.

Het ontwerpbesluit is hier te vinden:

<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/gaswinning-groningen>

Tot en met 4 oktober kan een zienswijze worden ingediend.

Het indienen van een zienswijze is belangrijk. Alleen degenen die een zienswijze hebben ingediend of mede-ondertekend kunnen later tegen het definitieve besluit in beroep gaan.

De GBB zal een vrij algemeen verwoorde zienswijze indienen. Dat geeft alle ruimte voor verdere argumentatie bij het latere beroep.

Stop Zoutwinning

De GBB heeft op 26 september gesproken met de stichting Stop Zoutwinning en andere actiegroepen uit het zoutwinningsgebied. Besloten is tot intensivering van de samenwerking.

Veel van onze leden in het zuidelijk deel van het Groningenveld – van Winschoten via Tripscompagnie tot Kiel-Windeweer – hebben ook te maken met de gevolgen van de zoutwinning.

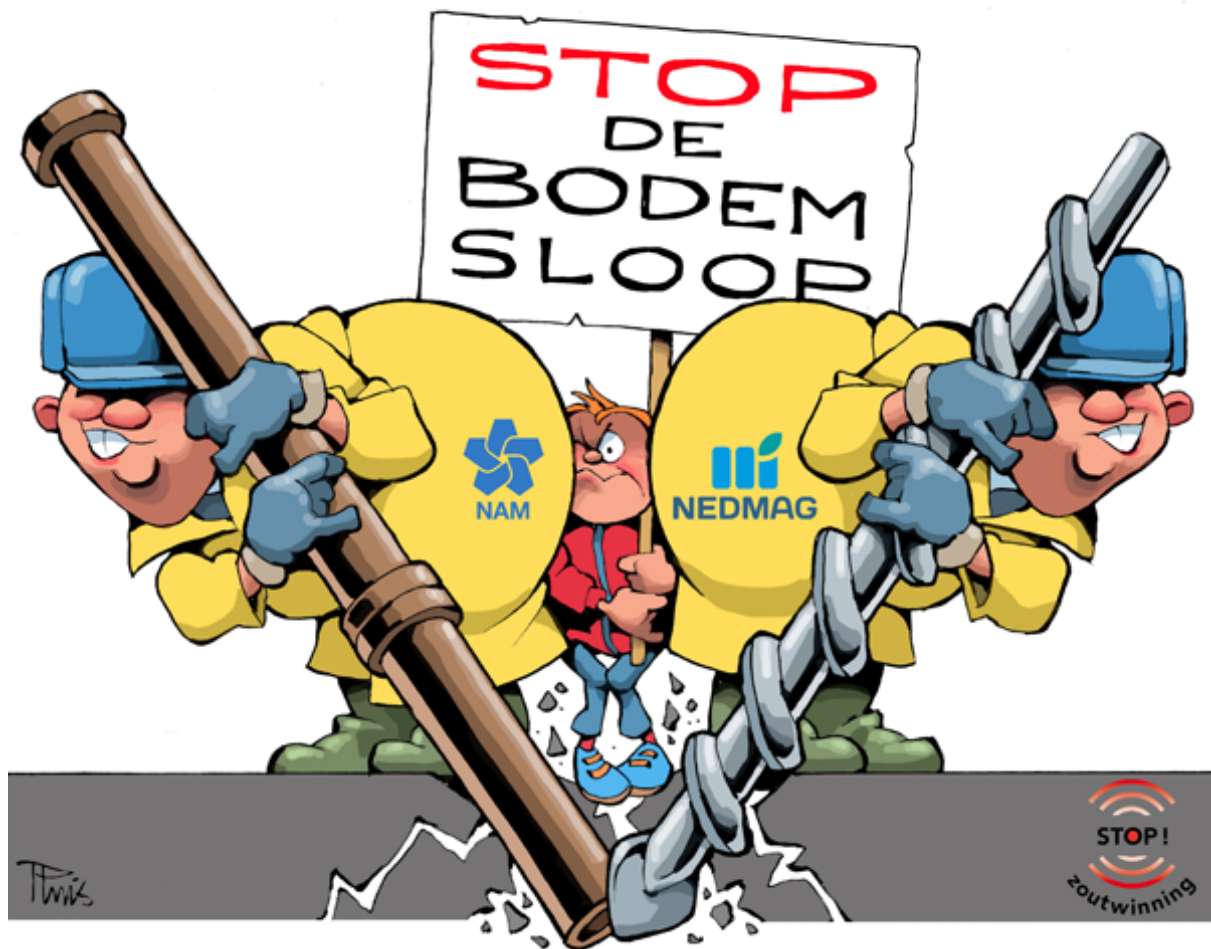
Een korte introductie: Gestapelde mijnbouw rond Veendam

Rond Veendam is een kritische situatie ontstaan als gevolg van gas- en zoutwinning. Dit gebied ligt ingeklemd tussen het Groningenveld en het Annerveen gasveld, maar ook tussen de zoutwinning van Nedmag en die van AkzoNobel. Stichting Stop Zoutwinning verzet zich tegen de geplande uitbreiding van de magnesiumzoutwinning door Nedmag in dit gebied.

De geschiedenis herhaalt zich

Net als gaswinning kent de zoutwinning de nodige incidenten. En net als de gaswinners ontkennen de zoutwinners dat er sprake is van schade als gevolg van hun activiteiten. Het oorzakelijk verband met aardbevingen werd altijd ontkend – terwijl inmiddels duidelijk is dat zoutwinning ook aardbevingen veroorzaakt (op 19 november 2017 bij Heiligerlee 1.3, bijvoorbeeld).

Gedupeerden van de zoutwinning voelen zich niet gehoord en worden van het kastje naar de muur gestuurd. Deze gedupeerden worden in opdracht van de zoutwinners door dezelfde bureaus afgeserveerd die ook door NAM ingezet worden.

Stichting Stop Zoutwinning

De stichting Stop Zoutwinning zet zich al twee jaar in om uitbreiding van de magnesiumzoutwinning door Nedmag te voorkomen. De stichting komt op voor de belangen van inwoners van het hele zoutwinningsgebied. In dit gebied is sprake van zogenaamde gestapelde mijnbouw. Bewoners ondervinden zeer veel overlast van zowel gas- als zoutwinning.

Calamiteit

Bij de zoutwinning van Nedmag op 1800 meter diepte ontstaan in de ondergrond zogeheten cavernes. Op 20 april 2018 heeft het dak van een van de cavernes van Nedmag het begeven. Als gevolg hiervan lekken er mogelijk honderden miljoenen liters met diesel verontreinigd pekelwater de ondiepe ondergrond in. Dit is een ernstig gevaar voor het grondwater en de drinkwatervoorziening voor de provincie Groningen. Dieselolie wordt gebruikt als afdekking van de magnesiumzoutlaag. Intussen is er 40 miljoen liter dieselolie “zoek” in de ondergrond. Daarnaast daalt de bodem versneld, met minimaal 1 centimeter per maand. Per maand! De zoutwinning zal op termijn – naar schatting – een totale bodemdaling van 1 meter veroorzaken. Dit komt nog bovenop de bodemdaling door de gaswinning en door de waterwinning. Ondanks de calamiteit en de nadelige gevolgen voor de bovengrond wil Nedmag (natuurlijk) gewoon doorgaan met winnen. Nedmag wil nieuwe putten boren in Borgercompagnie.

Meer informatie www.stopzoutwinning.nl

Acties Code Rood!

Code Rood heeft een actieweek gehouden, van 24 augustus tot 31 augustus. We hebben daarover in de vorige nieuwsbrief bericht.

Politiegeweld

Opvallend was het als repressief en intimiderend ervaren politieoptreden, zowel tijdens het kamp in Leermens, maar ook daarna, tijdens de protestmars van Delfzijl naar Farmsum, de blokkade in Farmsum en de mars naar Amsweer.

Veel van onze leden hebben deelgenomen aan de actieweek. Meerdere leden meldden zich na afloop bij ons, en gaven aan ontgaan en geschokt te zijn door het politieoptreden. Met name door het politiegeweld in Farmsum en in Amsweer. Beelden van de agent die met de wapenstok bleef inslaan op een zittende vrouw die zich niet verweerde gingen de hele wereld over.

Enkele leden van de GBB gaven aan zelf fysieke schade opgelopen te hebben, zoals verwondingen.

Meerdere zeggen last te hebben van psychische schade: boosheid, slapeloosheid, stress. Enkele leden hebben een klacht ingediend, of aangifte gedaan, of gaan dit nog doen.

Klacht

De GBB heeft inmiddels een officiële klacht bij de politie ingediend.

De politie zegt in haar motto "*dienstbaar*" te zijn. Aan wie, zo vragen wij? Wie of wat diende dit politiegeweld? Waar blijft het demonstratierecht, onderdeel van de vrije meningsuiting, dat door dit politieoptreden ondermijnd is? En hoe denkt de overheid het vertrouwen van de Groningers terug te winnen? Door erop los te gaan slaan?

Zojuist verschenen

Halfjaarrapportage Onafhankelijk Raadsman

De Onafhankelijk Raadsman heeft op 12 september zijn halfjaarrapportage 2018 gepubliceerd. Zijn centrale boodschap is: "Stel de mensen centraal bij versterking". Hij heeft dit halfjaar vooral gekeken naar de afwikkeling van de "oude schadegevallen" door de NAM, en naar de gevolgen van de versterking. Over beide is hij niet tevreden. Bij de 6.177 oude schadegevallen lijken veel bewoners met (lichte) tegenzin akkoord te gegaan, murw door de lange voorgeschiedenis. Ook is een groot aantal niet akkoord gegaan, en heeft het voorgelegd aan de Arbiter Bodembeweging. Bij de versterkingsoperatie hekelt de Onafhankelijk Raadsman de traagheid en de procedurele insteek, na het besluit van Eric Wiebes om batch 1588 stop te zetten, en eerst advies van de Mijnraad te vragen. "Dit besluit leidde tot veel onrust en onzekerheid in Groningen, omdat lopende processen werden doorkruist en gemaakte afspraken ter discussie werden gesteld."

Zie voor het volledige rapport: <http://www.onafhankelijkeraadsman.nl/wp-content/uploads/2018/09/Halfjaarrapportage-Onafhankelijke-Raadsman-2018.pdf>

Onderzoek RUG Groningen

De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) doet sinds november 2013 onafhankelijk onderzoek naar de mening van inwoners van de provincie Groningen over gaswinning uit het Groningenveld. De vijfde fase van het onderzoek is uitgevoerd in februari en maart 2018. Het rapport is 7 september gepubliceerd. De onderzoekers constateren een verdere daling van het welbevinden.

Negatieve emoties worden sterker

Deelnemers aan het onderzoek voelen zich machteloos als ze aan aardbevingen denken. Daarnaast voelen ze zich redelijk verontwaardigd, teleurgesteld, boos, en enigszins hulpeloos, ongemakkelijk, hopeloos en nuchter. Negatieve emoties zijn nu sterker dan in de vorige fase. Hoe meer mensen zijn blootgesteld aan aardbevingen, hoe meer negatieve emoties ze ervaren.

Meer informatie (de pagina is wel in het Nederlands, maar de RUG moet kennelijk ook "dikdoen" in het Engels): <https://www.rug.nl/news/2018/09/acceptance-gas-extractions-continues-to-diminish>

Op de agenda

Stut-en-Steun, gratis ondersteuning, nu ook met: Inlooppreekuur

Stut-en-Steun geeft ondersteuning bij elke vraag over schade, versterking, regels.

Stut-en-Steun is altijd bereikbaar per e-mail en tijdens kantooruren per telefoon. Ook is op afspraak een persoonlijk gesprek mogelijk.

In oktober is er ook een **inlooppreekuur** elke maandag, van 14.00 tot 16.00 uur

Stut-en-Steun is gratis en onafhankelijk. Stut-en-Steun is opgericht door de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad, en wordt beheerd door beide organisaties middels een gezamenlijke stichting.

Stut-en-Steun
Sporbaan 1
9901 DD Appingedan
050 – 2112044
welkom@stutensteun.nl
www.stutensteun.nl

Aardgasten

Theatergroep Hollands Glorie speelt "Aardgasten" – locatietheater dat put uit de geschiedenis van de gaswinning en je in razend tempo door de crisis trekt. Op 4 oktober is de première in Kolham. De speeldata zijn woensdag- tot en met zaterdagavond, door de hele provincie. Bij meerdere voorstelling zingt bovendien het Eerste Grunneger Baaiermer Mannenkoor mee.

Zie: <http://www.tghg.nl/voorstellingen>

Volgende GBB-krant (vooraankondiging)

Rond 31 oktober wordt de volgende GBB-krant huis-aan-huis bezorgd op 100.000 adressen in het gaswinningsgebied. Het is alweer de 9^e editie, vol informatie en opinie. Mis 'm niet! De digitale versie (pdf) zal rond dezelfde tijd weer op de website van de GBB beschikbaar zijn.

Het boekje 'Het is Pluis in Groningen' is nog steeds verkrijgbaar.

**Een mooi cadeau voor de wintermaanden.
Met de originele tekeningen van Pluis.**

Uit het voorwoord van het boekje:

De gevolgen van de gaswinning voor de Groningers zijn enorm. Door de aardbevingen lopen zeer veel woningen schade op, soms onherstelbaar. Om instorten te voorkomen moeten duizenden woningen worden versterkt. Voor een groot aantal daarvan is versterking te kostbaar en wordt er gesloopt. Veel woningen zijn onverkoopbaar geworden en staan door de waardedaling diep onder water.

Uiteraard gaat dit alles de Groningers niet in de koude kleren zitten. Het woongenot wordt aangetast en het dagelijks leven in de dorpen raakt door de versterkingsoperatie ontwricht. De geestelijke en lichamelijke gezondheid van veel bewoners met schade lijdt er onder, zo toont onderzoek aan. De zorgen van de ouders worden overgedragen aan de kinderen ...

Dit alles gebeurt in een eeuwenoud landschap met een rijk cultureel erfgoed dat wereldberoemd is. Dit wordt letterlijk aan de gaswinning opgeofferd. Karakteristieke dorpsgezichten worden aangetast en krijgen 'holle kiezelen'. Eeuwenoude kerken en boerderijen zijn zwaar beschadigd en worden in hun voortbestaan bedreigd.

Het is voor Groningers dan een hard gelag te ervaren hoe 'politiek Den Haag' ziende blind is voor dit gaswinningdrama, onder het motto: de rest van Nederland mag geen koude voeten krijgen. De gaswinning mag niet in gevaar komen en naar de Groningers toe wordt er een politiek van pappen en nathouden gevoerd.

Maar er zijn Groningers die actief strijden tegen dit grote onrecht. Pluis is zo'n voorbeeld. In dit boek toont hij met zijn satirische illustraties de lezer de absurde en ongelofelijke werkelijkheid van het Groninger gasschandaal - deze ramp in slow motion. Het zien van zijn cartoons tovert eerst de lach te voorschijn, dan komt de boosheid over de werkelijkheid die hij zo treffend typeert.

De cartoons worden vergezeld door citaten uit de diverse media.

De opbrengst van het boekje komt ten goede aan Recht voor Groningen.

Stichting Recht voor Groningen is een initiatief van de GBB. Recht voor Groningen wil juridisch de rechten en belangen van de burgers m.b.t. de aardbevingen en andere gevolgen van de gaswinning in Groningen behartigen.

Zie <http://rechtvoorgroningen.nl/>

Het boekje kost €12,50. Het is verkrijgbaar in de boekwinkel, of is hier te

bestellen: <https://www.scholmaonline.nl/Boeken/Pluis/Het%20is%20Pluis%20in%20Groningen/>

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur.

Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging.

Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar **06 1726 8247**.

*NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versteviging en regelingen
is er Stut-en-Steun,
Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.*

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen?

[uitschrijven](#)

This email was sent to gerhard@gerhardvisker.nl

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Groninger bodem beweging · Stationslaan 8 · Loppersum, Groningen 9919 AB · Netherlands